

  <p data-bbox="256 181 600 208">UNIVERSITAT DE BARCELONA</p>	<p data-bbox="935 203 1345 230">Pla docent de l'assignatura</p> <p data-bbox="863 241 1401 275"><i>Pendent de revisió lingüística</i></p>
---	---

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Estudis de cultura visual

Codi de l'assignatura: 562981

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: ANA MARIA GUASCH FERRER

Departament: Dept. Història de l'Art

Departament: Facultat de Geografia i Història

Crèdits: 5

Hores estimades de dedicació a l'assignatura

Hores totals 125

Activitats presencials	40
- Teoria	20
- Teorico-pràctica	4
- Tutorització per grups	4
- Pràctiques orals comunicatives	4
- Seminari	8
Treball tutelat/dirigit	20
Aprenentatge autònom	65

Recomanacions

Es demana interès per qüestions teòriques i filosòfiques i per aspectes relacionats amb l'art contemporani en l'era de la globalització.

Altres recomanacions

Predisposició als debats a classe i a les presentacions públiques de treballs al llarg del curs.

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

- Competències específiques:

En primer lloc es tracta de definir què és la cultura visual, per la qual cosa es presentaran les "dotze regles" per una nova acadèmia. També s'insistirà en la dimensió "cultural" de la visualitat, una dimensió que es situaria com una "tercera via" entre, per un cantó, la història de l'art i les seves limitacions a l'hora d'abordar les imatges en un context global i, per altre, els estudis culturals, un moviment molt més polititzat amb derivacions vers el feminisme, els estudis de

gènere i raça. Partim de la base de que no es necessiten tant especialistes sinó ensenyaments creuats que afavoreixin processos de debat, reflexió i coneixement.

- Competències transversals:

Treballar dins el concepte d'interdisciplinarietat que comporta la Cultura Visual. Plantejar els diferents usos de la visualitat: els propers a la "Nova Història de l'Art" (Mieke Bal, Michael Ann Holly), als Estudis Culturals (Douglas Crimp), a la fenomenologia de la percepció, als actes de veure i mirar (Martin Jay, Norman Bryson), a la sociologia (W.J.T. Mitchell), a la teoria de la comunicació i als mass media (Nicholas Mirzoeff) i a la cultura fílmica.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Degut al caràcter interdisciplinar del projecte, es demanen coneixements de diferents disciplines dins el camp de les Humanitats buscant crear una zona de diàleg entre els conceptes intrínsecs dels "Estudis Visuals" i els usos d'una visualitat fonamentalment cultural arrelada en diferents episodis de l'art de les dues últimes dècades que estudiarem a mode de "casos d'estudi".

Referits a habilitats, destreses

L'alumne que cursi aquesta assignatura de màster haurà de fer lectures continuades de textos inclosos en el programa i haurà també de fer sinopsis dels mateixos per comentar a classe. També s'exigirà a l'alumne una certa disciplina a l'hora de sistematitzar els coneixements d'una manera puntual per tal de poder-los exposar amb claredat i amb esperit crític.

Referits a actituds, valors i normes

Es demana de l'alumne una actitud oberta i fluida que pugui interrelacionar amb facilitat aspectes teòrics, i anàlisis d'obres d'art contemporani. També es demana un interès per tot el que està relacionat amb l'art més recent: visita a exposicions, coneixement i familiaritat amb els darrers grans events internacionals, com la Documenta de Kassel (2002, 2007), o les bienals de Venècia, especialment la de 2007. També es demana de l'alumne saber desenvolupar un pensament propi, no mimètic i obert al diàleg.

Blocs temàtics de l'assignatura

Estudis visuals versus Història de l'Art

La versió acadèmicament reivindicativa dels Estudis Visuals (la "Nova Història de l'Art").- La versió políticament reivindicativa dels Estudis Visuals.- La interdisciplinarietat.- La Semiòtica i la Iconologia visual.

La epistemologia de la Visualitat

El paper d'allò visual.- El gir de la imatge.- Els Estudis Visuals i la Estètica.- El model de pensament rizomàtic: Deleuze i Guattari.- El camp escòpic: els modes de veure.
Casos d'estudi: Antoni Muntadas, Santiago Sierra, Francesc Abad, Francis Alys,

Alberto López Cuenca, Danika Dakic, Chantal Ackerman.

La dimensió cultural de la visualitat

La visualitat com la construcció visual d'allò social.- El "camp social" de la mirada.- El paper de la mirada en la construcció de la subjectivitat, la identitat, la memòria i la imaginació.- El model antropològic.

La cultura visual i la cultura fílmica

El diàleg entre la imatge fotogràfica i el "cine postveritat".- El paper de la imatge en el cine de ficció, el documental i el experimental. El "cine expandit".- El concepte de "post-producció".

Casos d'estudi: Chris Marker, Kultug Ataman, Javier Codesal, Harun Farochi, Pierre Huygue, Douglas Gordon, Steve McQueen.

La Visualitat i les noves tecnologies

Cultura visual versus cultura material. - L'il·limitat camp d'expansió de la imatge visual (Internet, ciberespai, Net.art) .- La imatge visual i el concepte d'immaterialitat (de J.F. Lyotard a P. Virilio).- El concepte d'allò virtual (M. Serres i P. Levy).- Les relacions entre allò virtual i allò global.

Casos d'estudi: Antoni Abad, Coco Fusco, Ricardo Domínguez, Ana Navarrete, Daniel García Andújar.

Dos exercicis de visualitat cultural

La Documenta de Kassel de 2007: La modernitat com una nova antigüitat segons Roger Buergel.- La Bienal de Venècia de 2007: Pensar amb els sentits. Sentir amb la ment, segons Robert Storr.

Metodologia i organització general de l'assignatura

La impartició de cada un dels blocs temàtics inclourà tres diferents fases.

Una primera fase on el professor exposarà els continguts i la matèria a impartir. Es podria comparar a una classe magistral. En un segon nivell, el professor presentarà una sèrie de casos d'estudi que aprofundiran els temes tractats.

En els casos programats, es preveu un tercer nivell la participació: la del professor convidat expert i coneixedor de la matèria o la de l'artista invitat.

Finalment es dedicarà una sessió per debatre els aspectes tractats i per treure conclusions.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

- Criteris generals:

Es valorarà especialment el treball de camp per part de cada alumne (lectures de textos, entrevistes amb artistes, visites a exposicions, consulta d'una bibliografia molt especialitzada, així com l'enfocament personalitzat dels treballs i la capacitat crítica de cada alumne.

- Criteris específics :

En funció del nombre d'estudiants matriculats i característiques (procedència, llicenciatura, etc.) dels mateixos s'exposarà ja en primera sessió de l'assignatura els criteris específics per una avaluació continuada de la mateixa.

- Períodes de realització de proves o d'entrega de treballs dins de l'avaluació continuada: Es preveu la realització de tres treballs que els alumnes hauràn de presentar al llarg del curs. Aquesta presentació tindrà dues vessants: la escrita i la oral.

Avaluació única

- Data límit per sol·licitar l'avaluació única: El dia 11 d'octubre.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

APPADURAI, A. *La modernidad desbordada. Dimensiones culturales de la Globalización*. Buenos Aires: Trilce, 2001.

BELTING, H. *Art History after Modernism*. Chicago: The University of Chicago Press, 2003.

BARNARD, M. *Approaches to Understanding Visual Culture*. Nueva York: Palgrave, 2001.

BREA, J. L. *Estudios Visuales. La epistemología de la visualidad en la era de la globalización*. Madrid: Akal, 2005.

BREA, J. L. *Cultura RAM, Mutaciones de la cultura en la era de la distribución electrónica*. Barcelona: Gedisa, 2007.

BRYSON, N.; HOLLY, M.A. y MOXEY, K. *Visual Culture. Images And Interpretations*. Hannover i Londres: University Press of New England, 1994.

ELKINS, J. *Visual Studies, A Skeptical Introduction*. Nueva York: Routledge, 2003.

GARCIA CANCLINI, N. *La globalización desbordada*. Mexico: Paidós. 1999.

JAY, M. *Campos de fuerza. Entre la historia intelectual y la crítica cultural*. Buenos Aires: Paidós, 1993.

JENKS, C. *Visual Culture*. Londres: Routledge, 1995.

MIRZOEFF, N. *Visual Culture reader*. Londres: Routledge, 1998.

MITCHELL, W.J.T. *Picture Theory*. Chicago: The University of Chicago Press, 1994.

MITCHELL, W.J.T. *Iconology*. Chicago: The University of Chicago Press, 1989.

MOSQUERA, G. y FISCHER, J. *Over Here, Internacional Perspectives on Art and Culture*. Nueva York: The MIT Press, 2004.

RAMIREZ, J. A. *Medios de masas e Historia del Arte*. Madrid: Cátedra, 1976.

RAMPLEY, M. *La cultura visual en la era postcolonial: el desafío de la Antropología*. Estudios Visuales 3, 2005.

ROYOUX, J. F. *Hacia un espacio-tiempo postcinematográfico, en La construcción del espectador*. La Coruña: Fundación Luis Seoane, 2005.

SHOAT, E. y STAM, R. *Unthinking Eurocentrism: Multiculturalism and the Media*. Londres y Nueva York: Routledge, 1994.

WILSON, R. y DISSANAYAKE, W. *Global Local. Cultural Production and the Transnacional Imaginary*. Durham y Londres: Duke University Press, 1996.

Revista

BAL, M. y BRYSON, N. *Semiotic and Art History*. Art Bulletin 2, Juny, 1991.